

Сьогодні, в часи всіляких криз, насамперед, в політиці, керівні представники західних аналітичних шкіл працюють над узагальненням накопиченого за останні десятиліття досвіду (перш за все – негативного досвіду – обумовленого прорахунками аналітичних служб різних рівнів). Чиняться спроби інтеграції цього досвіду в систему поглядів на методи розробки управлінських рішень, що видавалися такими досконалими і перш за все прогностичної діяльності з метою упередження негативних явищ, ризиків і небезпек. Алгоритм прогнозування стає ще більш досконалішим і обачливим: «а що буде після того, як...».

Список використаних джерел:

1. Горовий В. М. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; наук. ред. Л. А. Дубровіна. / В.М. Горовий. – К., 2010. – 227 с.
2. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 164 с.
3. Кулицький С.П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: Навч. посіб./ С.П. Кулицький – К.: МАУП. 2002. – 224 с.
4. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч. посіб./ І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко – К.: Кондор, 2012. – 302 с.

Кундеус О.М.

*кандидат політичних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет*

РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ ЯК НАСЛІДОК ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

27 січня 2015р. Верховна Рада України ухвалила Постанову «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором» [8]. Це Звернення визначає стан і характер тривалого російсько-українського конфлікту, причиною і джерелом якого є російська експансіоністська політика на пострадянському просторі, який Російська Федерація, в особі її нинішнього керівництва, вважає зоною своїх «привілейованих інтересів». Звідси – жорстке примушення України до євразійської інтеграції під егідою РФ і блокування курсу Києва на європейську та євроатлантичну інтеграцію.

Така політика Росії, що здійснювалася з початку 2000-х років, не передбачала формування дійсно рівноправних, партнерських і паритетних відносин Москви та Києва і мала за мету перетворення України на підконтрольну державу, яка б рухалась у фарватері російської політики.

Російські геополітичні плани щодо України були зруйновані в лютому 2014 р. У відповідь путінський режим вдався до прямої агресії проти України – в березні 2014р. було анексовано Крим, згодом розпочалася військова експансія на Сході України. Вже три роки триває «неоголошена», або «гібридна» війна РФ проти України, внаслідок якої Україна зазнала наймасштабніших людських, територіальних, економічних втрат [9].

Російська агресія проти України кардинально змінила ситуацію в Європі і світі, стала викликом світовій безпеці, на який наразі адекватної відповіді не знайдено. Порушена ефективність міжнародних механізмів запобігання розповсюдженню ядерної зброї (Будапештський меморандум), втрачена взаємна довіра та виникла гостра політико-дипломатична конфронтація між Заходом і Росією.

Очевидно, що український внутрішньополітичний ґрунт, який так інтенсивно «обробляла» Росія своєю інформаційною, культурною, релігійною, політичною та економічною експансією, все ж виявився не цілком придатним для побудови на ньому російського геостратегічного плацдарму [4, с. 203].

В умовах, коли Україна відмовилася від реінтеграційних проектів і висловила намір підписати Угоду про асоціацію з ЄС, воєнно-силовий сценарій виявився єдиним шляхом реалізації такого стратегічного завдання РФ [5, с. 7].

Варто нагадати, що 29 листопада 2013 р. у Вільнюсі відбувся саміт «Східного партнерства», на якому планувалося підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Проте, Президент України В. Янукович напередодні саміту заявив, що Україна не підпише Угоду про асоціацію, оскільки український бізнес ще не готовий та запропонував започаткувати діалог у тристоронньому форматі ЄС – Україна – Росія [2].

Майже відразу після такого «інтеграційного розвороту» України на Схід, утаємниченого від Парламенту і громадськості, заснованого на кулуарних домовленостях з РФ, було підписано пакет українсько-російських угод від 17 грудня 2013 р., зокрема – про надання Україні короткострокового кредиту у \$ 15 млрд. і зниження ціни на російський газ. Де-факто, це була «плата» Кремля за відмову Києва від євроінтеграції.

Таким чином, відмова вищого керівництва держави у листопаді 2013 року від підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС спричинила початок масового мирного протесту в Україні на захист євроінтеграційних прагнень народу України, що отримав назву «Євромайдан». Ситуація різко загострилася через жорсткий силовий розгін «Євромайдану» в Києві 30 листопада 2013 р., що викликало різко негативну реакцію як в Україні, так і в Європі і світі та в кінцевому підсумку призвело до силового протистояння громадян і влади, повалення режиму В. Януковича та його втечі з України в ніч з 21 лютого 2014 р. [10].

Очевидно, що 2013 рік став вирішальним в українсько-російських відносинах. Російська сторона задіяла всі політико-економічні важелі впливу, з одного боку, для втягування України в процес євразійської інтеграції, з іншого – для блокування євроінтеграційного курсу офіційного Києва.

22 лютого 2014 р. Верховна Рада прийняла Постанову «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України», обрала головою Парламенту представника об'єднаної парламентської опозиції О. Турчинова, призначила позачергові президентські вибори на 25 травня 2014 р. та поклала на О. Турчинова виконання обов'язків Президента до виборів [6].

Після перемоги в Україні Революції Гідності, 13 березня 2014 року Верховна Рада України прийняла Постанову «Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі» [7], якою підтверджується незворотність курсу України на європейську інтеграцію, метою якої є набуття членства в Європейському Союзі [1].

Політичну частину Угоди про асоціацію було підписано 21 березня 2014 року, економічну частину – 27 червня 2014 року. 16 вересня 2014 року Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС [3].

Нагадаємо, 6 квітня 2017 року Європейський парламент проголосував за надання безвізового режиму з ЄС для громадян України. А, 1 вересня 2017 року, в повному обсязі набула чинності Угода про асоціацію України з ЄС [11]. Таким чином, державна політика інтеграції України до Європейського Союзу та формування нової політики ЄС щодо України відповідають життєво важливим інтересам українського народу.

Щодо формування та реалізації зовнішньої політики в цілому, то необхідно враховувати, що Україна перебуває у стані «гібридної» неоголошеної війни. За таких умов зовнішня політика держави має формуватися і здійснюватися максимально узгоджено з політикою безпеки – як у внутрішньому її вимірі, так і в регіональному і глобальному. Саме забезпеченню безпеки мають підпорядковуватися дії влади в усіх інших сферах – економічній, енергетичній, гуманітарній, інформаційній тощо. На російському напрямі політика України має бути жорстко прагматичною, спрямованою на захист власних інтересів і протистояння російському впливу. Її зміст і характер мають визначатися новими концептуальними підходами та засадами, викладеними в базових документах, ухвалених українською владою під час російської агресії.

Список використаних джерел:

1. Відносини Україна – ЄС // Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/relations>
2. Вільнюський саміт ухвалив декларацію // УНІАН. – 2013. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.unian.ua/politics/857549-vilnyuskiy-samit-uhvaliv-deklaratsiyu.html>
3. Договірно-правова база співробітництва Україна – ЄС. Міністерство закордонних справ України. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-relations>
4. Зовнішня політика України – 2013: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г. М. Перепелиці. – К.: ВД «Стилос», 2014. – 352 с.
5. Зовнішня політика України – 2014: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г. М. Перепелиці, О. В. Потехіна. – К. : ВД «Стилос», 2015. – 326 с.

6. Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 2014 року «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 11, ст. 158). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/757-18>

7. Постанова Верховної Ради України від 13 березня 2014 року Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 16, ст.584). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/874-18>

8. Постанова Верховної Ради України від 27 січня 2015 року Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 10, ст.68). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/129-19>

9. Поточний стан українсько-російських відносин // Національна безпека і оборона. 2014. № 5-6 (148-149). [Електронний ресурс] – Режим доступу http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NDS_148-149.pdf

10. Російсько-український конфлікт: стан, наслідки, перспективи розвитку подій // Національна безпека і оборона. 2014. № 5-6 (148-149). [Електронний ресурс] – Режим доступу http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NDS_148-149.pdf

11. Україна – ЄС // Zaxid.net [Електронний ресурс] – Режим доступу https://zaxid.net/posli_yes_shvalili_bezvizoviy_rezhim_dlya_ukrayini_n1424305.

Прокоп Маряна

кандидат політичних наук,

Університет Яна Кохановського в Кієвцях

ТИПОЛОГІЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ПОНЬТЬ В ПОЛІТИЧНИХ НАУКАХ

На вступі варто відзначити, що поняття типологія і класифікація не належить розглядати як ідентичні терміни. Томаш Жепінські зазначає, що серед науковців відносини типології і класифікації презентують різні підходи[1]. Деякі вчені вважають, що типологія не повинна відповідати суворим рамкам, необхідним для для створення класифікації [2]. Проте інші відзначають, що те, що їх відрізняє це впорядкований характер типологічних понять, яких не мають поняття класифікації [3; 4; 5]. Саме тому метою доповіді є презентація схемату який можемо застосувати при будові і типології і класифікації поннять в політичних науках.

Класифікація припускає зарахування аналізованих об'єктів до відповідних клас, на основі характеристики цих об'єктів. Розподіл об'єктів відбувається на основі спільних критеріїв, що утворює схеми класифікації, яка дозволяє розділити класи. Часто використовується, і в той же час, найпростіша схема класифікації – дихотомія, яка передбачає розмежування за класом тих, які мають ознаки і тих, хто не має даних ознак, наприклад – суспільство, можна згрупувати до тих, хто має 18 років і тих, хто ще не досягли цього віку (вважається їх неповнолітніми) [6, с. 158].